

Obsah

Předmluva ke 2. vydání	9
I. ČÁST	
Psychoterapeutická problematika dětí a dospívání	13
1 Úloha psychologických činitelů u dětských problémů a poruch	15
1.1 Příčinné souvislosti tělesného, duševního, duchovního a sociálního strádání	15
1.2 Vývojověpsychologické souvislosti duševních poruch u dětí	24
2 Pojetí psychoterapie	28
2.1 Cíl psychoterapeutické činnosti	31
2.2 Zaměření terapeutické práce	32
2.3 Způsob zásahu terapeuta	33
2.4 Uspořádání terapeutické situace	33
2.5 Kvalifikace dětského psychoterapeuta	36
3 Obecné otázky psychoterapie s dětmi	43
3.1 Formy psychologické pomoci dětem	43
3.2 Indikace a prognóza v psychoterapii dětí	46
3.3 Vedení psychoterapie u dětí	48
3.4 Psychoterapeutický vztah s dětmi	51
3.5 Prostředky psychoterapeutické činnosti s dětmi	55
II. ČÁST	
Individuální psychoterapie	67
4 Sugestivní postupy	69
4.1 Povaha sugesce a zjišťování sugestivity u dětí	69
4.2 Terapeutické využití prosté sugesce u dětí	73
4.3 Povaha hypnózy u dětí	75
4.4 Indikace hypnoterapie u dětí	78
4.5 Vedení hypnózy u dětí	81
4.6 Terapeutické využití hypnózy	84
5 Racionálně-terapeutické postupy	89
5.1 Racionálně-emotivní terapie u dětí	90
5.2 Kognitivní sebeřízení u dětí	101

6 Emocionálně a motivačně-terapeutické postupy	115
6.1 Emocionálně-terapeutické postupy	116
6.2 Motivačně-terapeutické postupy	124
6.3 Hodnotově-terapeutické postupy	128
7 Behaviorálně-terapeutické postupy	134
7.1 Kladné zpevňování	141
7.2 Nápodoba vzoru	143
7.3 Vyhasinání	145
7.4 Protipodmiňování strachu	146
7.5 Přesycení	151
7.6 Negativní nácvik	152
7.7 Averzivní podmiňování	153
8 Psychofyziologické terapeutické postupy	155
8.1 Autoregulační postupy	155
8.2 Heteroregulační postupy	162
III. ČÁST	
Rodinná psychoterapie	167
9 Povaha rodinné psychoterapie	169
9.1 Indikace rodinné terapie	172
9.2 Průběh a vedení rodinné terapie	175
9.3 Metody rodinné psychoterapie	179
10 Behaviorální přístup v rodinné terapii	184
10.1 Učení interakčnímu chování	184
10.2 Technika rodinné úmluvy	188
10.3 Výcvik v řešení rodinných problémů	192
11 Experienciálně-komunikační přístup v rodinné terapii	194
11.1 Náprava komunikace v rodině	195
11.2 Experienciální práce s rolemi v rodině	200
12 Strukturní přístup v rodinné terapii	204
12.1 Pojetí strukturní rodinné terapie	204
12.2 Vedení strukturní rodinné terapie	209
12.3 Techniky strukturní rodinné terapie	215
12.4 Technika „Ostrov rodiny“	224
13 Systemická rodinná terapie	229
13.1 Teoretické předpoklady a konceptuální východiska	230
13.2 Systemické myšlení	232
13.3 Zásady systemické terapie	234
13.4 Nové trendy ve vývoji systemické terapie	242

IV. ČÁST

Skupinová psychoterapie	245
14 Povaha skupinové psychoterapie	246
14.1 Uplatnění skupinové terapie	247
14.2 Terapeutický proces a sestavení skupiny	251
15 Formy skupinové psychoterapie	257
15.1 Skupinová psychoterapie hrou	257
15.2 Činnostní skupinová psychoterapie	261
15.3 Rozhovorová skupinová psychoterapie	266
15.4 Rodičovská diskusní skupinová terapie	272

V. ČÁST

Léčebné společenství	281
16 Pojetí a praxe léčebného společenství s dětmi	283
16.1 Vztah mezi psychoterapií a socioterapií	283
16.2 Principy léčebného společenství s dětmi	284
16.3 Živé učení v léčebném společenství	287
16.4 Význam tradic a kultura společenství	289
16.5 Paremiologická terapie v léčebném společenství	294
16.6 Od dětské komunity ke společenství rodin	296

VI. ČÁST

Některé speciální úseky psychoterapie u dětí	299
17 Děti zanedbané a deprivované	301
17.1 Úprava prostředí	303
17.2 Výchovná a psychoterapeutická pomoc ohroženému dítěti	306
18 Děti týrané a zneužívané	310
18.1 Děti týrané	310
18.2 Děti zneužívané	316
19 Děti s primárně somatickým chonickým onemocněním	320
19.1 Význam psychoterapie tělesně nemocných dětí	320
19.2 Principy týmové práce v psychoterapii tělesně nemocných dětí	322
19.3 Obecný cíl psychoterapie tělesně nemocných dětí	324
19.4 Dílčí cíle psychoterapie tělesně nemocných dětí	326
19.5 Formy psychoterapie tělesně nemocných dětí	333
20 Děti mentálně retardované	351
21 Děti psychotické	358

22 Děti s psychosomatickými poruchami	362
22.1 Psychoterapie průduškového astmatu	369
22.2 Psychoterapie mentální anorexie	371
22.3 Psychoterapie obezity	375
22.4 Psychoterapie pomočování	378
22.5 Psychoterapie koktavosti	382
22.6 Psychoterapie u dalších psychosomaticky podmíněných poruch	386
23 Děti trpící závislostmi	390
23.1 Pojetí a povaha chorobných závislostí	390
23.2 Psychoterapie v léčbě závislostí u dětí a dospívajících	395
Závěry	405
Literatura	411
Jmenní rejstřík	419
Věcný rejstřík	423